

Ἄλλὰ τί ἦτο ὁ στιγμιαίος καὶ δίκαιος ἐκεῖνος θάνατος τοῦ κακούργου πρὸς τὸν μακρὸν, καὶ ἄδικον καὶ ἐπώδυνον τοῦ θύματός του;

Πολλάκις ἐρρίγησα φανταζόμενος ποῖαν ἀνεκδιήγητον ἀγωνίαν θὰ ὑπέστη. Ὅταν ἤσθάνθη αἴφνης εἰς τὸ σῶμά του τὴν δολοφονόν σφαῖραν, ἀπὸ τὸν πόνον, φαίνεται, διηύθυνε τὸν ἵππον του πρὸς τὴν κορυφὴν ἐκείνην, ὅπου κατέπεσε μὴ δυνάμενος νὰ κρατηθῆ· καὶ ἔμεινε ζωντανός, δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, ὡς εἰδείνυε τὸ τραῦμά του!... Φαντασθῆτε ποίας στιγμᾶς διήληθεν ἐξ ἡπλωμένους ἐκεῖ, ἡμέραν καὶ νύκτα, ἐν μέσῳ τῆς τρομακτικῆς ἐκείνης μοναξίας, τῆς ἐγκαταλείψεως ὅλου τοῦ κόσμου, αἰσθανόμενος μόνον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του τὴν θερμὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀλόγου του!... Ὁ νοῦς του ἔτρεχε μακρὰν, πολὺ μακρὰν, εἰς τὸ χωρίον του, εἰς τὴν Ἰσμπά των· ἔβλεπε τὴν ἀρραβωνιστικὴν του, τὴν μητέρα του· τὸν ἐπερίμεναν μὲ ἀνυπομονησίαν· ἴσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἶχε φθάσει ἢ τελευταία του ἐπιστολὴ καὶ ἦσαν τρελλοὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν των· αἱ ταλαίπωροι! καὶ ὅμως δὲν θὰ τὸν ξαναἰδῶν ποτέ πλέον, ποτέ. Μίαν ἡμέραν ἔξαφνα θὰ ταῖς εἶπουν: ὁ Βάνιας ἀπέθανε· τί ὄλοφυρμοὶ! ἢ μητέρα του δὲν θὰ βαστάξῃ, θ' ἀποθάνῃ· ἢ ἀρραβωνιαστικὴ του θὰ κλαύσῃ πολὺ, θὰ φορέσῃ μαῦρα... ἀλλὰ θὰ μείνῃ πιστὴ ἢ θὰ τὸν λησμονήσῃ καὶ θὰ πάρῃ ἄλλον; καὶ ἴσως ἐξέπνευσε ἐν αὐτῇ τὴν ἀμφιβολίαν, ἢ ὅποια καθίστα φρικωδέστεραν τὴν ἀγωνίαν του.

Καὶ τῶρα δὲν μοῦ λέγετε, ἐξηκολούθησεν ὁ ἱατρός μετὰ μικρὰν σιγὴν, ποῖον ὠφέλησεν ὁ θάνατος αὐτοῦ τοῦ στρατιώτου; Κανένα· ἂν ἤρπαζε τὴν κεφαλὴν του καμμία τουρκικὴ βόμβα, εἰς τὴν ὁρμὴν τῆς μάχης, θὰ ἔλεγα: ἀπέθανε ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του, ὑπὲρ μιᾶς ἰδέας, μεγάλης ἢ μικρᾶς ἀδιάφορον· ἀλλὰ σφίγγεται ἡ καρδία μου ὅταν συλλογίζωμαι ὅτι ἐρρίφη ἐντὸς λάκκου καὶ ἐσκεπάσθη μὲ χῶμα ὡς ψωφιαῖον, χωρὶς εὐχὴν, χωρὶς σταυρὸν, ἐπάνω εἰς ἕνα ἔρημον βράχον, μακρὰν τῆς Πατρίδος του, διατί; Διὰ τίποτε, ἀνωφελῶς. Δὲν μοῦ φαίνεται νὰ ὑπάρχῃ σκληρότερος θάνατος!

Τὰς τελευταίας λέξεις τοῦ ἱατροῦ διέκοψαν ὀξεῖς λυγροὶ· πάντες ἐστράφησαν μετ' ἐκπλήξεως καὶ εἶδον κλαίουσαν τὴν μητέρα τῆς ῥομαντικῆς νεάνιδος, τὴν σκυθρωπὴν γραίαν· πρὸ ἰκανῶν στιγμῶν ἔρρεον σιωπηλῶς τὰ δάκρυα αὐτῆς, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ αὐτὰ πλέον καὶ ἐξερράγησαν.

Ἐνῶ ἤκουε τὴν διήγησιν τοῦ ἱατροῦ, ἢ δυστυχῆς μήτηρ ἀνελογίζετο μὲ σπαραγμὸν τὸν υἱὸν τῆς. Κανείς δὲν τὸ εἶχε συλλογισθῆ: ἦτο στρατιώτης, εἰς τὰ σύνορα...

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΓΙΑΝΗΣ.

Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΕΝ ΕΤΕΙ 1836

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμε. φύλλον.

Ἡ χώρα ἐξηκολούθει μὲν οὔσα ἐξ ἴσου ὠραία, ἀλλὰ δὲν εἴχομεν πλέον τὴν θελκτικὴν πρὸς τὸ πέλαγος θέαν. Ἰππεύομεν ὑπὸ τὴν σκιὰν εὐδῶμων δένδρων, κατὰ τὴν κλιτὴν βράχου ἀποκρήμου ὑπερκειμένου ἡμῶν ἐπὶ μακρὰν ὁδόν. Ἄνωθεν ἐκ τῆς κορυφῆς κατένευον κυμαινόμενοι θάμνοι, ὧν οἱ κλάδοι ἔστιλβον ὑπὸ τὸν ἥλιον φωτεινοὶ καὶ χρυσοὶ· κατὰ τῶν ἐρυθρῶν τοῦ βράχου πλευρῶν ὑπέστιλβον μελαναὶ ταινίαι ὑδάτων καταρρεόντων, ἀλλαγῶν δὲ πολυῦδροι πηγαὶ ἀνέβρουν κρουνηδόν καὶ κατερρήγγυντο ὅτε μὲν ὡς μικροὶ ῥύακες, ὅτε δὲ ὡς πυργουῦψεῖς καταρράκται· ἔνθα ἠδύνατο νὰ ῥιζωθῆ χόρτον τι, ἐξήπλου τοὺς κορύμβους του· ἔνθα αἱ φαλάκραι ἦσαν ὑπεράγαν ἀπότομοι προήρχοντο ἀναρριχώμεναι ἐκ πολλῆς ἀποστάσεως αἱ περιπλοκάδες καὶ περιεδινοῦντο εἰς ὠραίας στεφάνους, ἐπὶ δὲ τῶν κινδυνωδεσάτων θέσεων θάλλον ἀμέριμνος ὁ παχύφυλλος κάκτος. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἐτέρου μέρους ὅτε μὲν ἔχαινε τὸ βάραθρον, ὅτε δὲ ἐξετείνετο εὐφορος γῆ μέχρι τοῦ ὁρόμου. Μετ' οὐ πολὺ ἐθρόουν σχεδὸν διὰ τῶν χειρῶν ἐφικταί, παρὰ τὸ λίθινον περίφραγμα τῆς ὁδοῦ, αἱ κορυφαὶ γιγαντιαίων δένδρων καταβαινόντων εἰς βάθος προκαλοῦν τὸν ἱλιγγον, ἔνθα ἐβλάστανον σκοτεινοπράσινοι οἱ κλάδοι αὐτῶν. Διὰ τῆς φαντασίας μου κατῆλθον μετὰ κόπου εἰς τὰ βάθη καὶ ἀνεπαύθην ἐν τῇ δροσερᾷ τοῦ δάσους σκιᾷ παρὰ τὸν βρουσκεπῆ βράχον καὶ ἤκουσα ἄνωθεν μου ἐπὶ τῆς λεωφόρου ἠχοῦντα τὸν κρότον τῶν ὀπλῶν τῶν ἵππων καὶ τὰς φωνὰς τῶν διαβατῶν. Ἐπειτα ἐξέπληξαν ἡμᾶς πάλιν τοπεῖα ἐν οἷς ἐπὶ βάλου εὐφόρου εἰργάζετο ἡ ἀνθρωπίνη φιλοπονία, ἐν οἷς ποικιλόχροοι ἀγροτικοὶ οἰκίσκοι ἦσαν ἐμπεφωλευμένοι ἐντὸς τῶν σχισμᾶδων τῶν βράχων, φέροντες ἐπὶ τῶν στεγῶν πλουσίαν πρασιὰν ἀνθέων. Ἄνωθεν καθεώρα ὁ ὀφθαλμὸς παράδεισον ἀνθουσῶν πορτοκαλεῶν, λεμονεῶν καὶ ἀμυγαλῶν. Ἀμπελώνες ἐκάλυπτον τοὺς λίθους τοῦ κρηπιδώματος ἐφ' οὗ ἐθεμελιόυτο ἡ ὁδὸς ἣν διεβαίνομεν ἀνέτως, αἱ δὲ τελευταῖαι ἀνώταται αὐτῶν ἑλικεῖς ἀστοχάστως ἀνερριχώντο μέχρι τῶν ὀχέτων τοῦ περιεράγματος καὶ ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὰ πατήματα τῶν ἡμετέρων ἵππων. Ὅτε δὲ τὸ βλέμμα καθυθύνετο μακρὰν, ἀπήντα τὸν ὀφιοειδῶς κολποῦμενον αἰγιαλὸν καὶ τὰς ἡπειρωτικὰς ἄλπεις ἐπὶ τῆς ἀντικειμένης παραλίας.

Ὡ Κέρκυρα, Κέρκυρα! βεβαίως σὺ πρώτη ἐγέννησας παρὰ τοῖς βροτοῖς τὴν ἰδέαν τῶν νήσων τῶν Μακάρων, καὶ μόλις ἀργότερον τυφλωθέντες οἱ ἄνθρωποι ἀνεζήτησαν τὰς εὐλογημένας νήσους πέραν τῶν ἠρακλείων στηλῶν. Ὡ! ἂν ἡ γῆ τῶν

ἐλευθέρων Ἑλλήνων ἦτο ἅπανταχοῦ οὕτω κλλι-
εργημένη, οὕτω χλοερά, οὕτω πλουσία, οὕτω
λαμπρά! Ἀλλὰ πλείστοι τῶν ἱερῶν τόπων κείν-
ται ἐν θλιβερά ἔρημιά, ὁ δὲ σκελετὸς τῆς γῆς
ἀπλοῦται ἄνευ καλύμματος χλόης καὶ κόσμου
φύλλων, ὡσεὶ ἐκδεδαρμένος, ξηρὸς καὶ κεκαυμένος
ὑπὸ τὰς φλόγας τοῦ πυρώδους ἡλίου.

Τὴν ἐσπέραν ἠγαγέ με ὁ φίλος μου εἰς τὸ θέ-
ατρον, ἐν ᾧ θιάσος ἰταλικὸς ἐδίδασκε τὴν Νόρ-
μαν. Μετέβημεν εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ ἐνδεκάτου
ἀγγλικοῦ συντάγματος, ἐν ᾧ παρίσταντο πολλοὶ
ἀξιωματικοὶ μετρηφισμένοι καὶ μὴ, ἐπειδὴ μετὰ
τὸ μελόδραμα ἔμελλε νὰ γείνη χορὸς μετρηφισ-
μένων ἅπαντες ἦσαν λίαν φαῖδροι ὡς ἐκ τῆς
διασκεδάσεως τῶν ἀπόκρως. Τὰ δὲ λοιπὰ θεω-
ρεῖα ἦσαν πλήρη κεκαλλωπισμένων κυριῶν καὶ
εὐπρεπῶν κυριῶν. Ἐν δὲ τῇ πλατείᾳ κάτω ἴ-
σταντο σωρηδὸν οἱ Σκῶττοι στρατιῶται φέροντες
τὴν πολυτελεῖα αὐτῶν στολὴν καὶ παρ' αὐτοῖς ἐ-
κατοντάδες τινὲς ἐκ τῶν λοιπῶν ταγμάτων τῆς
φρουρᾶς οὕτω δὴ ἡ πλατεῖα ἐφαίνετο ὠρισμένη
ἰδίως διὰ μόνους τοὺς στρατιώτας, ἐπειδὴ ἄλλως
ὀλίγοι μόνον πολῖται ἦσαν αὐτόθι, γυνὴ δὲ οὐ-
δεμία.

Ἡ πρώτη πρᾶξις τῆς Νόρμας ἐτελείωσεν αἰ-
σίως, μετὰ δὲ τὸ πέρας αὐτῆς παρουσιάσθησαν
τὰ πρῶτα πρόσωπα τοῦ θιάσου καὶ ἔψαλαν τὴν
πρώτην στροφὴν τοῦ ἀγγλικοῦ ὕμνου, οὗ ἄδομι-
νου ἠγέρθησαν ἅπαντες οἱ θεαταὶ ἀκροώμενοι με-
τὰ σεβασμοῦ τῶν γνωστῶν αὐτοῦ ἤχων.

Μετὰ δὲ τὸν ὕμνον ἐξηκολούθησε σκηνηκὸν ὄρ-
χημα. Ἐνταῦθα δὲ τοῦ λόγου γενόμενος δὲν δύ-
ναμαι ν' ἀποκρύψω, ὅτι ἄλλοτε ποτε συνήθως ἐ-
πειραζόμεν ὅτε ἠναγκαζόμεν νὰ παραστῶ θεατῆς
ὄρχηματος θεατρικοῦ. Πῶς δυνάμεθα, ἐσκεπτό-
μην, νὰ ἀξιώσωμεν παρὰ τῶν θεατῶν ἀμφοτέρων
τῶν γενῶν ὅπως παραστῶσιν οὕτως ἀδελέαστοι
μάρτυρες τῶν φιληδόνων, ἀσέμων, ἠδυπαθῶν
τούτων ἐξαρθρώσεων; τίς μετήνεγκε τὴν ἀπηγο-
ρευμένην ταύτην παιδιὰν ἐκ τοῦ σουλτανικοῦ
χαρμεῖου πρὸ τῶν εὐσηχημόνων, γλαυκῶν γερμα-
νικῶν ὀφθαλμῶν; Πρὸ παντὸς δὲ ἐταρασσόμεν ὅτε
τὰ ἱμάτια ἀνεσηκόνοντο, καὶ οἱ μὲν νεανῖαι
μανιωδῶς ἐχειροκρότουν, οἱ δὲ γηραιοὶ ἀμαρ-
τωλοὶ ἤρχιζον ἀνασκαλεύοντες διὰ τῶν τηλεσκο-
πίων τὰ παρθενικά σώματα τῶν ὠραίων ὄρχη-
στρίδων. Ἀλλὰ γὰρ μὲν λαλοῦσιν δίκην ἱεροκη-
ρῶν κατὰ τῆς διαφθορᾶς, ἐνταῦθα δ' οὐδεὶς θέ-
λει νὰ τὴν αἰσθανθῆ ὑποδόσκουσαν.

Ἀλλὰ σὺν τῇ χρόνῳ ἐθίζεται τις εἰς τὰ τοι-
αῦτα αἰσθήματα. Εἰς τὸν ἀγνὸν μένει δὴ τὸ πᾶν
ἀγνόν, ὁ δὲ διεφθαρμένος δὲν ἔχει φόβον μείζονος
διαφθορᾶς. Ὡς γνωστὸν ἐπὶ τέλους τὸ πᾶν ἐξήρ-
τηται ἀπὸ τῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν
Ἑλλάδι ἐπὶ παραδείγματι τὸ στήθος θεωρεῖται
οὕτως εἰπεῖν ὡς συνέχεια τοῦ προσώπου, αἱ δ'
ἐλληνίδες παρθένοι καὶ γυναῖκες δὲν θεωροῦσιν

αὐτὸ κρυφιώτερον ἢ ὅτι παρ' ἡμῖν θεωροῦσιν αἱ
γυναῖκες τὰ ὅσα, ἅτινα κατ' ἀρέσκειαν κρύπτου-
σιν ὑπὸ τὸν σκοῦφον ἢ περιφέρουσιν ἀκάλυπτα.
Τίς δύναται λοιπὸν νὰ μεμφθῆ ἡμῶν ἂν διὰ γε-
νικῆς συμφωνίας ἐπεκτείνωμεν περαιτέρω τὰ δι-
καιώματα τῆς ὄψεως;

Ἐν ταῖς σκέψεσι ταύταις εὔρον μικρὸν κατὰ
μικρὸν ἀπολογία δὲ ἅπαντα τὰ μιμορχήματα·
ἂν δ' ἦτο χρεῖα καὶ ἄλλου τινὸς λόγου, τάχα ἡ
ἀνάγνωσις τῶν ἄρθρων τῶν ἡμετέρων ἐφημε-
ρίδων, πραγματευομένων μετ' ἐμφάσεως τὸ θέμα
ὡς ὑπόθεσιν ἐθνικὴν δὲν ἤρκει ὅπως ἀνυπερωθῶ
ὑπὸ τοῦ εὐγενούς πόθου νὰ γείνω κἀγὼ τέλειος
Γερμανὸς ἀναπτυσσομένης τῆς καλαισθησίας μου
πρὸς τοιαῦτα θεάματα; Κἀγὼ μὲν κατῴρωσα
νάποτινᾶζω τὴν κακὴν μου ἰδέαν, εἰ καὶ οὐκ ἄνευ
μόχθου, ἀλλὰ περιβλέπων σκέπτομαι ὅτι καὶ
ἄλλοι ἐπάλαισαν πολὺ κατ' ὅμοιον τρόπον. Ὅταν
αἱ ἡμέτεραι παρθένοι θεῶνται ἐν τῇ καλλιτε-
χνικῇ ἐκθέσει καλλιτεχνήματα παριστάνοντα ἀ-
πογυμνώσεις, λούσεις καὶ τὰ τοιαῦτα, λαλοῦσι
μετὰ τοιαύτης ἀνυποστόλου ἀσφαλείας, μετὰ τοι-
αύτης ἀνυποκρίτου πεποιθήσεως περὶ τῆς ἀφελούς
καλλιτεχνικῆς συλλήψεως, περὶ τῶν ἀβρῶς ὑγρῶν
μελῶν, περὶ τῆς ὠραίας χροῖας τῶν σαρκῶν, περὶ
τῆς κλασικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ γυμνοῦ σώματος,
ὥστε ὁ ἀκροώμενος αὐτῶν ἀναγκάζεται νὰ ἐντρέ-
πηται ἂν τυχόν ἐγαργαλίετο ἐκ τῆς θέας. Πρὸ μὲν
εἰκασταίας ἤθελον ἐγκαταλίπει τὸ θέμα δρομαῖαι
καὶ κατέρυθον ὑπὸ τῆς αἰδοῦς, τώρα δ' ἐγκαθί-
δρουνται πρὸ αὐτοῦ καὶ κρίνουσιν. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο
δὲν ἐγένετο διὰ μιᾶς ἐξ ἐφόδου, ἀπ' ἐναντίας δ'
ἐπάλαισαν οἷον κἀγὼ ἐνδόμυχον ἀγῶνα καὶ βε-
βαίως ἐννοοῦσι τὰ γρυφόμενά μου εἴπερ τις καὶ
ἄλλος.

Ἄλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ ἐν Κερκύρᾳ ὄρχημα.
Προηγῆθη μικρὸς κύκλιος χορὸς, μεθ' ὃν ἡ πρώτη
ὄρχηστρίς ἐξεπήδησε τοῦ κύκλου καὶ ἤρξατο τῶν
ἐλαφρῶν αὐτῆς πτήσεων. Ἦτο δ' αὕτη κόρη ἐρα-
σμιωτάτη, ἀνδραλουσίαν ἔχουσα τὴν κόμην, ἐλ-
ληνικὴν τὴν ὄψιν καὶ σῶμα νόμφης, ἀβρόν καὶ
εὐπερίγραφον ἐν πάσῃ κινήσει καὶ ἐπιδείξει. Ἐ-
κυμαίνετο ὡς στάχυς, ἀνεπήδα διὰ τρομώδους κι-
νήσεως, ἐξετίνασσε τοὺς μικύλλους τῆς πόδας καὶ
ἔνευε διὰ τῶν χειρῶν, ἐπιδεικνύουσα ἐν παντὶ
νεότητά, χάριν καὶ θέλγητρα. ὅτε δ' ἐπεράτωσε
τὴν ὄρχησιν καὶ οἱ θεαταὶ ἐπευφήμησαν ἅπαντες
βροντωδῶς ἀπὸ τοῦ Σκώτου στρατιώτου μέχρι τοῦ
λόρδου ἀριστοῦ καὶ ἀντήγησεν ἀπὸ ἐκατεντάδων
στομάτων τὸ δῖος, ἔνευσεν ἐκεῖνη διὰ τῆς κεφαλῆς
μειδιῶσα, ἐσηματίστη ὡς εἰ μηδὲν εἶχε συμβῆ
καὶ ἤρξατο πάλιν τοῦ χοροῦ προθύμως, ὄρχου-
μένη διὰ τῶν ἀλαβαστρίνων αὐτῆς χειρῶν καὶ
τῶν πλεκτᾶς φερόντων περικνημίδας ποδῶν τὰ
ἐνάχεια αὐτῆς παιγνιδῆ σσημάτια, οὕτως ὥστε
ἤρκει νὰ τέρψη τὸν θεατὴν αὐτὸς ὁ φαῖδρός τῆς
ζῆλος. Τὸ βραχὺ ἐρυθρὸν ἱματίδιον ἐστροβιλεῖτο

καὶ ἐφαίνεται ὡς ἀνεστραμμένοις κάλυξ λειριούτων τροπικῶν, ἐν ᾧ ἐταράσσοντο αἰωρούμενοι δύο στήμονες ἐκπρεπεῖς. Ὅτε δὲ τέλος κατὰ τὸ κορυφώμα τῆς ὀρχήσεως ἀντιπαρήλθε μετὰ τοῦ πρώτου ὀρχηστοῦ προεκβάλλουσα ἐν ἀνεκφράστῳ κομψότητι τὸ ἥμισυ τοῦ θαυμασίου αὐτῆς σωματίου, οὕτως ἀποτελοῦσα τὸ ἀρεστὸν σχηματίον τῆς κρεμάθρας, τὸ δὲ κοινὸν ἤρχισεν ἐπευφημοῦν, τότε ἐμειδίασε μετὰ τοιαύτης μετριοφροσύνης ὡς εἰ ἤθελε νὰ εἶπῃ «δὲν εἶναι δὰ τίποτε, τί ἐπάθετε;» καὶ ἐν ᾧ ὁ ὀρχηστὴς συνεσπᾶτο καὶ ἐκλονεῖτο ὡς κρίνον ἐν νηνέμῳ θερινῇ νυκτί, ἐκείνη ἐξηκολούθει μένουσα ἐν τῇ αὐτῇ παραβόλῳ θέσει οὕτως ἀσφαλῆς καὶ ἤρεμος καὶ ἀθάνατος, ὡς τε πλατεῖά τε καὶ θεωρεῖται ἐξεργάγησαν εἰς βροντώδη χειροκροτήματα, ἀνακραυγὰς καὶ κρούσεις, ἡ δὲ αὐλαία κατεβιάσθη ἐν μέσῳ ἐπευφημιῶν παραφόρων.

**Λ.

ΕΝ Τῆ ΑΦΡΙΚῆ:

Ὁ Λίβ.

Εὐρισκόμεθα ἐν Σουδάν.

Ἐσπέραν τινα εἶδομεν τὸν ἥλιον δύοντα ἐν μέσῳ ἐρυθρῶν νεφῶν. Ὁ καύσων κατέστη ἐνοχλητικώτατος, καὶ ἠγνοοῦμεν ποῦ νὰ καταρῦγομεν πρὸς εὐρεσιν ὀλίγης δρόσου.

— Δὲν εἶνε τίποτε ἀκόμη, μᾶς εἶπον μετ' ὀλίγον θὰ φυσήσῃ ὁ χαμσὺν, καὶ τότε ἔχετε νὰ υποφέρετε.

Καὶ ὄντως πρὸς τὰς ἑνδεκά ἤρχισε νὰ πνέῃ ὁ φοβερός μεσημβρινός ἄνεμος, καὶ, τίποτε ὀλιγώτερον, μᾶς κατέλαβε φόβος ἀσφυξίας ἐλλείψει ἀναπνευσίμου ἀέρος. Δὲν δύναμαι νὰ συγκρίνω τὴν ἐξ αὐτοῦ ἐντύπωσιν ἢ πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν αἰσθανόμεθα πρὸ πεπυρακτωμένου κλιθάνου ὑελοურγείου, οὐτινος ἐξαίφνης ἀνοίγεται πρὸ ἡμῶν ἡ θύρις.

Ὅταν δὲ λίβ ἀρχίξῃ νὰ πνέῃ, ἡ ἀτμοσφαῖρα ταράσσεται καὶ πληροῦται ἐξ ἐρυθρόχρου κόνεως οὕτωσι λεπτῆς ὥστε παντάχῳ εἰσχωρεῖ. Διὰ μέσου τοῦ πέπλου τούτου ὁ ἥλιος ἐμφανίζεται πορφύρινος καὶ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ζοφοῦται ὡς ὅταν συμβαίνει ἐκλειψίς. Ὁ ἀήρ φλεγόμενος ἀπόλλυσι τὴν ἐλαστικότητά του, πᾶσα αὐτοῦ πνοὴ φαίνεται ὡς ἐξερχομένη καμίνου, πνίγουσα οἰονόηποτε μένῃ ἐκτεθειμένος ἐξω. Κόπως βαρεῖα καταβάλλει τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου, χάνεται ἡ ὄρεξις, ἀρήρητος οἶψα ἐπέρχεται, καὶ σύμπας ὁ ὀργανισμὸς βυθίζεται εἰς βαθυτάτην νάρκην.

Καὶ αὐτὰ τὰ θηρία μένουσι κεαρμυμένα εἰς τὰ βάθη τῶν κρησφυγέτων αὐτῶν, ἀδυνατοῦντα νὰ ἐξέλθωσι: πρὸς εὐρεσιν τροφῆς.

Καθ' ἣν περίοδον ὁ ἄνεμος οὕτως εἶνε ἐπίφοβος, οὐδὲν καρθάνιον τολμᾷ νὰ ριψοκινδυνεύσῃ διερχόμενον τὴν ἔρημον: δυστυχία εἰς τοὺς ἀπερискέτους ταξιδιωτὰς τοὺς ὁποίους τὸ μαρτύριον τοῦτο καταλαμβάνει ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἄμμων! Μετ' οὐ πολὺ στρόβιλοι κόνεως ἐπισκοτιζοῦσι τὴν ὄρασιν: ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν δίψαν, δὲν δύνανται νὰ θεραπεύσωσιν αὐτήν, ἐξατμιζόμενου τοῦ ὕδατος ἐντὸς τῶν ἀσκῶν: ἐξησθημένοι, μὴ ἔχοντες τὰ μέσα ὅπως ὑπεκφύγωσι τὴν μάστιγα, ἀνθρώποι καὶ ζῶα ὑποκύπτουσι, καταθαπτόμενοι ὑπὸ τὴν ἄμμον. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ λιθὸς θὰ ἦσαν κινδυνωδέστερα ἔτι, ἐὰν ἡ φύσις δὲν ἔθετεν ὄρια εἰς τὴν βασιλείαν του καθ' ὅτι δὲν πνέει ἢ κατὰ διαλείμματα, σπανίως δὲ διαρκεῖ κατὰ συνέχειαν πλείοτερον τῶν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἀδυνατεῖ νὰ ἀντίσχη εἰς μακροτέραν δοκιμασίαν.

Καθ' ἃ ὑποδεικνύει τὸ ὄνομα χαμσὺν, ἀραβιστὶ σημαῖνον πεντήκοντα, αἱ πνοαὶ τοῦ ἀνέμου τούτου εἶνε ἐπίφοβοι μόνον ἐν περιόδῳ πεντήκοντα ἡμερῶν, ἐν ἀρχῇ τῆς ξηρασίας: παρελθούσης τῆς ἐν λόγῳ ἐποχῆς, οἱ βόρειοι ἄνεμοι ἐπικρατοῦντες ἀκαταπαύστως ἐν τῇ χώρᾳ παράγουσιν ὑγιά καὶ καθαρὰν ἀτμοσφαῖραν, ἥτις καθιστᾷ τὸν τόπον ἐντελῶς κατοικήσιμον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαίων.

(Μετὰφρασις)

K*

Εἰς τὸ ὄρολογίον τῆς ἀγορᾶς

(Εἶνε γνωστὴ ὅχι μόνον εἰς ἡμᾶς, ἀλλ' εἰς πάντα πολιτισμένον ἄνθρωπον, ἡ ἱερουσαλία τοῦ Σκότου Ἑλγίνου. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ὁ εὐγενὴς λόρδος κατακερμάτισεν ἐπὶ τοῦ αἰτωμάτος τοῦ Παρθενῶνος τ' ἑριστοურγήματα τοῦ Φειδίου ὅπως μεταφέρῃ αὐτὰ εἰς τὴν ὀμιχλώδη πατριδα του. Τὸ τῆς Ἀγορᾶς ὄρολόγιον ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀριστοουργημάτων ἐκείνων. Ὁ Βύρων ἐμαστίγωσε τὴν ἱερουσαλίαν ταύτην διὰ τοῦ ἀθανάτου ποιήματός του ὁ Ἡ κἀτὰρ τῆς Ἀθηνᾶς.)

Τοὺς κατωτέρω στίχους ἔγραψα ἀγανακτῶν, μικρὸν πρὸ τῆς καταστρέψης τοῦ ὄρολογίου πυρακτῶν: ὀλίγους μῆνας κατόπιν τὸ πῦρ εἰσέηκουσε τῆς εὐχῆς μου καὶ ἐκέρμησεν ὅ,τι ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ κρημνίσῃ ἢ ἔθνικῆ ἀγανάκτησις.)

A'

Βάλτε φωτιά καὶ κάψτε το: ἔτσι τὴς τέσσεραὶ ἀγέραις
Σκορπίστε τὴ σκῆνη του, σημάδι νὰ μὴ μείνῃ
Εἶν' ἐντροπὴ τόσου καιροῦ νὰ στέκεται ἡμέραις
Ὀλόρθη ἡ ἀδιάντροπη αὐτὴ εὐνογάμοσύνη...
Γκρεμίστε το: δὲν ἔρατε ἔτσι ἔθνος τι ἀξίζει!
—Στὸ ἔθνος; εἰ ὅλους τοὺς λαούς, στὴν τέχνη, στὴν σοφία
Διαμάντι κάθε πέτρα του, διαμάντι μᾶς κοστίζει!
Μιὰ τοῦ Ἰκτίνου ξεστερία, μιὰ σκέψι τοῦ Φειδία!

B'

Ἐνας μιλῆρος μιὰ φορά, τοῦ σκότους ἕνας Σκότος,
Μέσ' στοὺς ἀνθρώπους ἔσατος, μετ' στοὺς ἀχρεῖους πρώτος,
Ἦλθε στὴ γῆ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς ἄλλο καιρὸ καὶ χρόνον
Κ' ἔστησε τὸ ὄρολγ: αὐτὸ στὴν ἀγορὰ κολῶνα
Κ' αὐτὸς δὲν πῆρε τίποτα: δὲν πῆρε παρὰ μόνον
Ὀλίγα παληολίθαρα τοῦ γέρου Παρθενῶνα.
Ἦταν φιλέλληνας καθὼς λέν κι' αὐτὸν τὸν Ἄμπουε τώρα...